

HELYI TANTERV TECHNIKA ÉS TERVEZÉS 5. ÉS 6. OSZTÁLY

(a 2020-as kerettanterv alapján)

Készítette Nyári A. Ildikó

A technika és tervezés tantárgy a problémamegoldó gondolkodást, a saját tapasztalás útján történő ismeretszerzést helyezi a középpontba, melynek eszköze a tanórákon megvalósuló kreatív tervező és alkotó munka, a hagyományos kézműves és a legmodernebb digitális technológiák felhasználásával. A tantervben kiemelt szerepet kap a tanulni tudás, az alkalmazás, a problémamegoldáson alapuló alkotás. Ezt szolgálják a kínált tevékenységek, a nevelés, a kompetenciafejlesztés és a műveltség tartalom leírt rendszere, az egyes elemek arányos megjelenítése.

A technika és tervezés tantárgy a Nemzeti alaptantervben rögzített kulcskompetenciákat az alábbi módon fejleszti:

A kommunikációs kompetenciák: A tantárgy tanulása során a tanuló elképzeléseit, terveit megoszthatja társaival, véleményét ütközteti, a különbségek tisztázásával konszenzusra jut. A tanórákon a csoportban végzett feladatmegoldás során a tanulónak együttműködési készségeit fejlesztve lehetősége nyílik építő jellegű párbeszédre. Kiemelt jelentőségű a szaknyelv használata, a szakkifejezések helyes és szakszerű alkalmazása. Ezzel párhuzamosan – a tananyag jellegéből adódóan – a tanuló vizuális kommunikációs kompetenciái is fejlődnek. Megtanul rajz, ábra, műszaki leírás alapján építeni, tárgyakat kivitelezni, terveit rajzban bemutatni, szóban fogalmazni, előadni. A tantárgy technikatörténeti ismeretei hozzájárulnak a régi korok – esetleg tájegységként eltérő – elnevezéseinek megismeréséhez és elsajátításához, amin keresztül bemutatható a gyakorlati tevékenységhez kapcsolódó nyelvhasználat gazdagsága, árnyaltsága és a tájnyelvi értékek.

A digitális kompetenciák: A tantárgy olyan értékrendet közvetít, melynek szerves része a környezet folyamatos észlelése, az információhoz jutás, az információk értékelése, beépülése a hétköznapi életbe. A tanuló elsajátítja az alapvető technikákat ahhoz, hogy az információ hitelességét és megbízhatóságát értékelni tudja. A technika és tervezés a különböző tevékenységek, munkafolyamatok, technológiák algoritmizálásával támogatja a digitális tervezői kompetenciákat, hozzájárul a rendszerszintű gondolkodáshoz. A tantárgy tanítása során kiemelt fontosságú a vizuális szemléltetés, és speciális lehetőségeket nyújt a különféle digitális tervezőprogramok felhasználása számára.

A matematikai, gondolkodási kompetenciák: A technika és tervezés a természettudományos tantárgyak – környezetismeret, természettudomány 5–6. évfolyam – előkészítésében, valamint

azok bevezetését követően a tanult ismeretek szintetizálásában és gyakorlati alkalmazásában tölt be fontos szerepet. A célok eléréséhez széles körű, differenciált tevékenységrendszert alkalmaz, mellyel megalapozza a tanulók természettudományos és műszaki műveltségét, segíti a mindennapi életben felmerülő problémák megoldását. A tanuló az anyaghasználat, az eszközök, a technológiák fejlődésének követésével, a változások hatásainak elemzésével értékeli környezete állapotát, életvitelét.

A személyes és társas kapcsolati kompetenciák: A tantárgy változatos tevékenységeken keresztül ad lehetőséget a praktikus feladatmegoldó képesség fejlesztésére, valamint a kedvelt, sikerélményt nyújtó tevékenységi területek azonosítására, ezzel segítve a tanuló pályaválasztási döntését is. A tanuló a másokkal közösen végzett csoportos gyakorlati alkotótevékenységek révén szerez tapasztalatot a csoporttagokkal tervezett együttműködés kialakításának lehetőségeiről és a csoporton belüli vezetői, illetve végrehajtói szerepekről.

A kreativitás, a kreatív alkotás, önkifejezés és kulturális tudatosság kompetenciái: A tanulóban az iskolai tevékenysége során erősödik a cselekvő tudatosság, amely hozzájárul a munkára vonatkozó igényességhez, az életvitel aktív alakításához, fejlesztéséhez. A kreatív alkotás készségei tekintetében fejlesztési lehetőséget biztosít a különböző tárgyak és működőképes eszközök tanulói tervezése. Az emberek mindennapi életet átalakító jelentős technikai találmányok történetének és emberi életre gyakorolt hatásának megismerése hozzájárul a kulturális tudatosság fejlesztéséhez.

Munkavállalói, innovációs és vállalkozói kompetenciák: A tantárgyi keretekben végzett tevékenységek elősegítik, hogy a tanulók számára olyan munkavállalói és vállalkozói készségek fejlesztésére nyíljon lehetőség, mint a tervezés, szervezés, irányítás, tapasztalatok értékelése, kockázatfelmérés és kockázatvállalás, az egyéni és csapatmunkában történő munkavégzés, felelősségvállalás. Ezek a készségek alapvető alkalmazkodási lehetőséget biztosítanak a szakmák gyorsan változó világában történő eligazodáshoz. A tevékenységek során szerzett munkatapasztalat hozzájárul a pályaválasztási önismeret, a továbbtanulási és a szakmaválasztási célok kirajzolódásához, valamint az élethosszig tartó tanulás mint szükségszerűség és érték felismerésének megalapozásához.

Cél a tanulók életében felmerülő komplex gyakorlati problémák megoldási készségének kialakítása, a cselekvés általi tanulás és fejlődés támogatása. A tanulók a tanulási folyamat során használható (működő, megehető, felvehető stb.) produktumokat hoznak létre valódi anyagokból, ezekhez az adott életkorban biztonságosan használható szerszámokat, eszközöket alkalmazva.

A tantárgy sajátossága, hogy a tanórai tevékenység gyakorlatközpontú; kiemelkedő jellemzője, hogy a tanulási folyamatban központi szerepet kap az ismereteken túlmutató tudásalkalmazás, ezért az értékelés elsősorban az alkotó folyamatra, a munkavégzési szokásokra, az elkészült produktumra irányul, és jelentős szerepet kap benne az elért sikerek, eredmények kiemelése, a pozitív megerősítés.

A tantárgy tanulása és tanítása során célszerű alkalmazni azokat a közismereti tárgyak tanulása során elsajátított ismereteket, amelyek segíthetnek a mindennapi életben felmerülő problémák megoldásában. Olyan cselekvőképesség kialakítása a cél, amelynek mozgatója a felelősségérzet és az elköteleződés, alapja pedig a megfelelő autonómia és nyitottság, megoldási komplexitás. A tantárgy struktúrájában rugalmas, elsősorban cselekvésre épít és tanulócentrikus. A megszereshető tudás alkalmazható, s ezzel lehetővé teszi a mindennapi életben használható és hasznos készségek kialakítását és a munka világában való alkalmazását.

A technika és tervezés tantárgy tanterve négy modult kínál, melyekből az iskola kiválaszthatja és a helyi tantervébe illesztheti a sajátosságaihoz illő, a tanulók érdeklődésének leginkább megfelelő tantervi tartalmakat tartalmazó modul tantárgyat.

MODUL „B”: Háztartásökonómia – életvitel technológiái

A technika és tervezés tantárgy „B” **Háztartásökonómia – életvitel technológiái** moduljának tengelye az önellátás, a másokról történő gondoskodás. Középpontja a család, melynek hétköznapijait jelentősen befolyásolja a családellátó tevékenységek megvalósulásának színvonala. A modul tananyagának témaköreibe a négy fő családellátó tevékenység szerveződik: gazdálkodás és munkamegosztás; otthonteremtés; táplálkozás és táplálás; textiltechnika és ruházkodás.

A hagyományokat és értékeket megőrző tartalom kiegészül a XXI. században elvárt tudástartalmakkal. Ennek összetevői magukban foglalják mindazt, amelynek segítségével érthetővé válik és fenntarthatóan tanulható a környezet szervezett átalakítása, fejlesztése, megismerhető a tudományok eredményeinek felhasználása, a korszerű eszközök használata, az emberi és gépi munkával végzett tevékenység. A tudás elsajátításának elválaszthatatlan részét képezi az ember környezetátalakító tevékenységének, felelősségének megismerése, megértése, az ehhez kapcsolódó erkölcsi és etikai kérdések feltárása, az etikus magatartás kialakítása. A tanórákon megvalósuló aktív tanulási folyamatban, komplex alkotótevékenységek útján sajátítják el a tanulók a sikeres önellátó, családellátó tevékenységhez szükséges praktikus ismereteket. Ezért a modult azok az intézmények tudják eredményesen alkalmazni, ahol

rendelkezésre áll háztartásban szaktanterem, mely helyet, teret és eszközkészletet biztosít kiscsoportos munkáltatásra ételkészítés és textilmunkák végzése során.

A gyerekek megélik az alkotó munka örömét az egyéni vagy közös tevékenységek során. Büszkéek alkotásaikra, a létrehozott produktumokra. Az esetleges sikertelenséget lehetőségként élik meg, kreatívan továbbfejlesztik alkotásaikat. Saját felelősségüket felismerik, megélik egészségük megőrzésében. Konfliktuskezelési technikájuk kialakul, fejlődik, tudatossá válik. Szabálykövető magatartásuk segíti a rendeltetésszerű, balesetmentes szerszám- és eszközhasználatot.

A tanulóknak a társas tanulási tevékenységek során lehetőségük nyílik érzelmeik hiteles kifejezésére, az empátiára, a kölcsönös elfogadásra. A döntéshozatal során ismereteiket alkalmazzák, mérlegelnek, rugalmasság jellemzi őket álláspontjuk változtatására. A közös döntés mentén tevékenykednek. Korrekciót hajtanak végre hibás döntés, tévedés felismerésekor. Munkatevékenységekben a gyerekek megtapasztalják saját képességeiket, korlátaikat, fejlődési lehetőségeiket.

A munkavégzés során szabálykövető, kooperatív magatartás jellemzi a tanulókat. Ismerik ennek jelentőségét a munka biztonságának, eredményességének vonatkozásában. Felelősséget vállalnak az elvégzett munkáért. A csapatban betöltött szerepük szerint vesznek részt komplex probléma megoldásában. Együttműködőek, együttérzőek, képesek szerepet váltani. Vezető szerepben felelősség és empátia jellemzi őket, nyitottak a társak ötleteire, igényeire.

A tanulók fogyasztói döntéseit, magatartását, életvitelét környezet- és egészségtudatos ismereteik, attitűdjeik irányítják. Különbséget tesznek a valós és a virtuális történések között. Az egyénileg vagy csapatban végzett alkotótevékenységek során a gyerekek biztonságos (modellezett) helyzetben önállóan igazodnak el a változó körülmények és elvárások között. Folyamatosan szükség van a tervhez viszonyított haladás ellenőrzésére, értékelésére, célok kitűzésére, szükség szerinti újratervezésre. A tanulók meglévő ismereteiket kreatív alkotótevékenységek során újraszervezik, alkalmazzák, további tapasztalatokkal bővítik, gyakorlattá téve az autonóm tanulási folyamatot.

A családellátó és megélhetést biztosító foglalkozások elsajátításának lehetőségeiről tájékozottak a tantervi témák szerinti területeken. Az egyes munkatevékenységek értékét felismerik a társadalom boldogulásában, a hétköznapi biztonságában.

A technológiai kultúrák, az emberiség történetét meghatározó nagy találmányok, életvitelünk hagyományainak megismerése során a gyerekek értékeket fedeznek fel, felismerik azok jövőt meghatározó szerepét. A felelősség, az önálló cselekvés, a megbízhatóság, a kölcsönös

elfogadás elsajátítását hatékonyan támogatják a tanulók tevékeny részvételére építő tanulás- és tanításszervezési eljárások.

Évfolyamról évfolyamra haladva a tanulók önállósága egyre nő a tervezési folyamatban, az anyaghasználatban, a cél eléréséhez vezető tanulási út megválasztásában. A pedagógus közvetlen irányító és ellenőrző szerepe változik, hangsúlyosabb lesz a segítő, támogató jellege. A témakörök sorában szereplő **„Szabad alkotás” megadott időkeretébe az iskola helyi tantervében a technika és tervezés tantárgy A, C és D moduljaiból választhat tartalmakat az intézményi sajátosságok, a tanulók érdeklődésének figyelembevételével.** A jelenségalapú tanulás biztosítására ebben az időkeretben akár a modulokon átívelő komplex alkotó folyamat is megvalósítható egy projekt keretében.

A tanulók felismerik az ember személyes felelősségét a környezet alakításában. Lokális tevékenységeikben megjelenik a globális felelősség érzése. Konkrét problémahelyzetekben – a gyerekek életkori sajátosságaival összhangban – cselekvő elkötelezettség jellemzi őket: tudnak és akarnak tenni önmagukért, másokért, a helyért, ahol élnek.

5–6. évfolyam

A kétéves szakasz tevékenységei építenek az 1–4. évfolyamon kialakult motivációs bázisra, anyagismeretre, szerszám- és eszközhasználatra. Minden témakörben átfogó rendezőelv a múlt–jelen–jövő együttállása. Tevékenységeik során a tanulók vizsgálják, hogy a múltban ezt hogyan végezték az emberek, megismerkednek hagyományainkkal, értékeinkkel. A múlt örökségén túl megismerik, melyek, milyenek a mai lehetőségeink, milyenek a jövőbeni kilátásaink. Ez a szemléletmód alkalmassá teszi a felnövekvő nemzedéket a változások értékékként, lehetőségként történő kezelésére. Hangsúlyos, hogy minden tevékenység a környezet- és egészség tudatosság irányába mutat, kiemelve az egyén, a közösség felelősségét.

A gyerekek a tanórákon mindig terveznek, készítenek valamit. A munkafolyamat komplexitása biztosítja a jelenségalapú tanulást. Ehhez megfelelő pedagógiai és környezeti feltételeket kell biztosítani az intézménynek, a fenntartónak. Kiemelten fontos a biztonságos munkakörnyezet megteremtése, ezért a csoportbontás, az anyagellátás, a megfelelő biztonságos használatot lehetővé tévő eszközök, a szaktantermi környezet nélkül a tantervi követelmények nem teljesíthetőek.

A pályaaorientáció keretében javasolt – akár a tanórai vagy más, témanapokhoz kötődő időkeretben – a tantárgy tartalmához igazodóan tanévenként üzem-, munkahely-látogatás szervezése.

Az 5–6. évfolyamon a technika és tervezés tantárgy alapóraszám: 68 óra

A témakörök áttekintő táblázata:

Témakör neve	Javasolt óraszám
Gazdálkodás, munkamegosztás	6
Otthon a lakásban	10
Táplálkozás és ételkészítés	18
Textiltechnika	14
Szabad alkotás	20
Összes óraszám:	68

A tanulók értékelése:

A tanulók értékelése függ az egyéni képesség szerint elérhető legmagasabb szinttől, és a fejlesztés során várható eredménytől.

Fontos a motiváltság, a pozitívumok hangsúlyozása, a gyengeségek megfogalmazása.

Az ellenőrzés területei, formái:

- órai munka alatt
- csoport munkában
- önellenőrzés

Ellenőrzési és értékelési formák:

- órai munka (feladatok végrehajtása, lényegkiemelés) - minimum havonta egy kék jegy
- témazáró dolgozat - félévente egyszer a témakörök végén piros jegy
- otthoni munka - szorgalmi munka, kék jegy
- csoport, vagy projektmunka - kék jegy
- versenyeken való eredményes részvétel - piros jegy

A technika tantárgy tanításának alapvető feltétele a csoportbontás.

A gyakorlati oktatás feltétele a barkácsoláshoz, az anyag megmunkáláshoz, az elektromos alapismeretekhez a szaktanterem és tároló helyiség.

Amennyiben ez a feltétel nem adott, az oktatás ezen része részben elméletben zajlik.

5. évfolyam

Ajánlás az éves óraszám felosztására

Óraszám: 36 óra/év

1 óra/hét

A témakörök áttekintő táblázata:

Témakör neve	Javasolt óraszám
Gazdálkodás, munkamegosztás	3
Otthon a lakásban	5
Táplálkozás és ételkészítés	9
Textiltechnika	7
Szabad alkotás	10
Témazáró dolgozat	2
Összes óraszám:	36

Tematikai egység	1. Gazdálkodás, munkamegosztás	Órakeret 3 óra
Tanulási eredmények	A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési- oktatási szakasz végére: <ul style="list-style-type: none"> – tisztában van a saját, a családi és a társadalmi erőforrásokkal és az azokkal való hatékony és tudatos gazdálkodás módjaival; – egészség- és környezettudatosan dönt és tevékenykedik;	
Fejlesztési feladatok és ismeretek	<ul style="list-style-type: none"> – A személyes pénzügyi tevékenységek és a fogyasztás megszervezésével kapcsolatos kompetenciák fejlesztése – A háztartás, a család mint gazdálkodási egység	
Fogalmak	család, háztartás, gazdálkodás, bevételek, kiadások, családellátó tevékenységek, munkamegosztás, munkaszervezés	
Javasolt tevékenységek	<ul style="list-style-type: none"> – Családi heti időmérleg elemzése: családellátó tevékenységek beazonosítása, munkamegosztás helyzetértékelése. Véleményformálás, vélemények ütköztetése	

	– Egy választott családellátó tevékenység (pl. egy konkrét étel elkészítése, heti mosás stb.) elemzése.
--	---

Tematikai egység	2. Otthon a lakásban	Órakeret 5 óra
Tanulási eredmények	<p>A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:</p> <ul style="list-style-type: none"> – tevékenységének tervezésénél és értékelésénél figyelembe vesz környezeti szempontokat; – tevékenységét önállóan vagy társakkal együttműködve tervezi; – felméri és tervezi a tevékenység munkavédelmi szabályait; – terv szerint tevékenykedik, probléma esetén ésszerű kockázatokat felvállal. 	
Fejlesztési feladatok és ismeretek	<ul style="list-style-type: none"> – Véleményformálás támogatása a környezettudatos otthon kialakításáról – Különböző korok otthonainak összehasonlítása, véleményformálás – Otthon a településen – Az épületek rajzai – Helyiségek funkciói, térkapcsolatai, tájolása – Helyiségek kialakításának, berendezésének szempontjai – A lakás stílusa, hangulata 	
Fogalmak	épület, telek, helyszínrajz, alaprajz, homlokzati rajz; szerkezeti elemek, anyagok; helyiségek területigénye, funkciói; térkapcsolat, tájolás, a lakótér kialakítása; a lakberendezés elemei	
Javasolt tevékenységek	<ul style="list-style-type: none"> – Egyszerű tértervezés és téralakítás különböző eszközökkel. Építés dobozokból vagy más elemekből – Saját lakóház leírása szóban – elbeszélés utáni rajzolás – Ismert épület bejárása, új megfigyelési szempontok meghatározásával, vázlatkészítés 	

Tematikai egység	3.Táplálkozás és ételkészítés	Órakeret 9 óra
Tanulási eredmények	<p>A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:</p> <ul style="list-style-type: none"> – tevékenységét önállóan vagy társakkal együttműködve tervezi; – a terv szerinti lépések megtartásával, önellenőrzéssel halad alkotótevékenységében; – részt vesz a munkavégzési szabályok megalkotásában, betartja azokat; – felméri és tervezi a tevékenység munkavédelmi szabályait; – a csoportban feladata szerint tevékenykedik, tudását megosztja; – megérti az egyén felelősségét a közös értékteremtésben; 	
Fejlesztési feladatok és ismeretek	<ul style="list-style-type: none"> – A táplálkozás jelentőségének értelmezése az egészségtudatos életvitelben – Táplálkozás az egészségtudatos életvitelben – Élelmiszerek, ételek, tápanyagok – Konyhatechnikai eljárások – A felhasznált élelmiszerek eredete, forrásai – A felhasznált élelmiszerek tulajdonságai – Az ételkészítés folyamata – Az ételkészítés, terítés, tálalás eszközei 	
Fogalmak	<p>táplálkozás és egészség; élelmiszer, étel, tápanyag, tápanyagszükséglet, szénhidrátban gazdag élelmiszerek; fehérjékben gazdag élelmiszerek; étkezési zsírok; vitaminban és ásványi anyagokban gazdag élelmiszerek; fűszerek, tésztalazítók, ételkészítési eljárások, magyar konyha, tájjellegű ételek</p>	
Javasolt tevékenységek	<ul style="list-style-type: none"> – „Okostányér” elemzése, élelmiszertípusok beazonosítása. Főbb élelmiszertípusok vizsgálata, kóstolása, értékelése (pl. zöldségek, gyümölcsök, tejtermékek stb.) – Heti étrend elemzése, értékelése megadott szempontok szerint – Fogyasztói kosár készítése – élelmiszerek csoportosítása megadott szempontok szerint 	

	<ul style="list-style-type: none"> – Az elkészült ételek kóstolása, értékelése. A munkaszervezés, munkavégzés értékelése – Terítési gyakorlat. Egyes ételek fogyasztásához használt eszközök beazonosítása, használata
--	--

Tematikai egység	4. Textiltechnika	Órakeret 7 óra
Tanulási eredmények	<p>A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:</p> <ul style="list-style-type: none"> – környezeti, fenntarthatósági szempontokat is mérlegelve, céljainak megfelelően választ a rendelkezésre álló anyagokból; – megérti az egyén felelősségét a közös értékteremtésben; – felismeri a technikai fejlődés és a társadalmi, gazdasági fejlődés kapcsolatát. 	
Fejlesztési feladatok és ismeretek	<ul style="list-style-type: none"> – Kreatív alkotás alkalmazása – Szövött és hurkolt textíliák előállításának kézműves technológiai és eszközei – Textíliák díszítésének technológiai és eszközei – Anyagok biztonságos megmunkálása 	
Fogalmak	<p>textil alapanyagok, textilkészítési eljárások, kézi varrás, hímzés, textílfélék csoportosítása, ruházat, viselet, a ruházat gondozása</p>	
Javasolt tevékenységek	<ul style="list-style-type: none"> – Textilek anyagvizsgálata, alapanyagok beazonosítása, csoportosítása. Még nem alkalmazott textilkészítési eljárások kipróbálása (fonás, csomózás, nemezélés, szövés, hurkolás) – Hímzések, díszítmények: Saját vagy választott vidék hímzésének, motívumainak rajzolása, öltéstípusainak kipróbálása, alkalmazásuk ruházaton 	

Tematikai egység	4. Szabad alkotás	Órakeret 10 óra
Tanulási eredmények	<p>A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:</p> <ul style="list-style-type: none"> – tevékenységét önállóan vagy társakkal együttműködve tervezi; – a terv szerinti lépések megtartásával, önellenőrzéssel halad alkotótevékenységében; – alkalmazza a forma és funkció összefüggéseit, önállóan választ szerszámot, eszközt; – a megismert szerszámokat és eszközöket önállóan, az újakat tanári útmutatással használja; – csoportmunkában feladatot vállal, részt vesz a döntéshozatalban, és a döntésnek megfelelően tevékenykedik; – önismeretere építve vállal feladatokat, szem előtt tartva a csapat eredményességét. – a problémamegoldás során önállóan vagy társakkal együtt fogalmaz meg megoldási alternatívákat; – komplex szempontrendszer mentén választ stratégiát, optimalizál; – holisztikus szemlélettel rendelkezik, az összefüggések megértésére törekszik; – döntéseit tudatosság jellemzi, alternatívákat mérlegel; – alkalmazza a döntés-előkészítés, döntéshozatal eljárásait, hibás döntésein változtat. 	
Fejlesztési feladatok és ismeretek	<ul style="list-style-type: none"> – Kreatív alkotás alkalmazása – Designe thinking (tervezői gondolkodás) lépéseinek alkalmazása problémamegoldás során – Véleményformálás támogatása a témához kapcsolódó kulturális örökségünkről 	
Fogalmak	<p>problémamegismerés, problémafeltárás, definiálás-értelmezés, megoldáskeresés, tervezés, alkotás (minta), használatbavétel, gyártás</p>	

<p style="text-align: center;">Javasolt tevékenységek</p>	<p>– A szabad alkotás időkeretében az egyes témakörök alkotótevékenysége bővíthető, vagy más modul tevékenységrendszerre választható a tanulók érdeklődése, az iskola lehetőségei szerint</p> <p><i>A tevékenységek megvalósításához háztartástan szaktanterem szükséges, az előírt 15 tanuló foglalkoztatásához megfelelő munkaasztallal, a háztartást modellező konyharésszel (3-5 fős csapatok foglalkoztatására), háztartási gépekkel, eszközökkel.</i></p>
--	---

6. évfolyam

Ajánlás az éves óraszám felosztására

Óraszám: 36 óra/év

1 óra/hét

A témakörök áttekintő táblázata:

Témakör neve	Javasolt óraszám
Gazdálkodás, munkamegosztás	3
Otthon a lakásban	5
Táplálkozás és ételkészítés	9
Textiltechnika	7
Szabad alkotás	10
Témazáró dolgozat	2
Összes óraszám:	36

Tematikai egység	2. Gazdálkodás, munkamegosztás	Órakeret 3 óra
Tanulási eredmények	A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési- oktatási szakasz végére: – érti a társadalmi munkamegosztás lényegét, az egyes foglalkoztatási ágazatok jelentőségét.	
Fejlesztési feladatok és ismeretek	– A háztartás, a család mint gazdálkodási egység – Családellátó tevékenységek munkaszervezése és munkamegosztása	
Fogalmak	család, háztartás, gazdálkodás, bevételek, kiadások, családellátó tevékenységek, munkamegosztás, munkaszervezés	
Javasolt tevékenységek	– Egy választott családellátó tevékenység (pl. egy konkrét étel elkészítése, heti mosás stb.) elemzése. Ráfordítások: szükséges anyagok, eszközök, energiafelhasználás, munkaórák, környezetterhelés	

	– A vizsgált folyamat értékelése, optimalizálása. Gazdálkodási, takarékosági lehetőségek számbavétele
--	---

Tematikai egység	2. Otthon a lakásban	Órakeret 5 óra
Tanulási eredmények	<p>A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:</p> <ul style="list-style-type: none"> – szempontokat határoz meg a környezeti állapot felméréséhez, bizonyos eltéréseket számszerűsít; – tevékenységét önállóan vagy társakkal együttműködve tervezi; – felméri és tervezi a tevékenység munkavédelmi szabályait; – terv szerint tevékenykedik, probléma esetén ésszerű kockázatokat felvállal. 	
Fejlesztési feladatok és ismeretek	<ul style="list-style-type: none"> – Műszaki kommunikáció értelmezése és alkalmazása – Digitális tervezés alkalmazása – Közlekedési rendszerek – Az épületek rajzai – Az épületek főbb szerkezeti elemei, anyaga, a tulajdonság és felhasználhatóság összefüggései – A tanórai tevékenységekhez kötődő szakmák, foglalkozások, tanulási utak 	
Fogalmak	<p>épület, telek, helyszínrajz, alaprajz, homlokzati rajz; szerkezeti elemek, anyagok; helyiségek területigénye, funkciói; térkapcsolat, tájolás, a lakótér kialakítása; a lakberendezés elemei</p>	
 Javasolt tevékenységek	<ul style="list-style-type: none"> – Műszaki rajzok értelmezése, olvasása – Makettépítés elemekből, mintaívекből. Épület, telek, településrész vagy település makettjének elkészítése – Rajzolás: eligazodás helyszínrajzon, alaprajzon, homlokzati rajzon – építészeti elemek beazonosítása – Látogatás egy építkezésen vagy film megtekintése egy építkezésről. Megfigyelési szempontok szerinti adatgyűjtés, megbeszélés 	

Tematikai egység	3. Táplálkozás és ételkészítés	Órakeret 9 óra
Tanulási eredmények	<p>A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:</p> <ul style="list-style-type: none"> – részt vesz a munkavégzési szabályok megalkotásában, betartja azokat; – felméri és tervezi a tevékenység munkavédelmi szabályait; – a csoportban feladata szerint tevékenykedik, tudását megosztja; – megérti az egyén felelősségét a közös értékteremtésben; – alkalmazkodik a változó munkafeladatokhoz, szerepelvárásokhoz; vezetőként tudatosan vezeti a csoport döntési folyamatát; – felismeri saját felelősségét életvezetése megtervezésében és megszervezésében, tudatosan gazdálkodik a rendelkezésre álló anyagi és nem anyagi erőforrásokkal; – ismeri az egyes modulokhoz kapcsolódó foglalkozások jellemzőit, ezekkel kapcsolatban megfogalmazza saját preferenciáit. 	
Fejlesztési feladatok és ismeretek	<ul style="list-style-type: none"> – Fogyasztói tudatosság alkalmazása az egészséges táplálkozás – mint önérdék – mentén – Rugalmas alkalmazkodás döntési helyzetekben – Kezdeményező és kitartó munkavégzés alkalmazása – Táplálkozás az egészségtudatos életvitelben – Az ételkészítés folyamata – Az ételkészítés, terítés, tálalás eszközei – Biztonságos ételkészítés-, ételkészítés, étel – A magyar konyha értékei, hagyományai – Hungarikumok, tájjellegű ételek – A tanórai tevékenységekhez kötődő szakmák, foglalkozások, tanulási utak 	
Fogalmak	<p>táplálkozás és egészség; ételkészítés, étel, tápanyag, tápanyagszükséglet, szénhidrátban gazdag élelmiszerek; fehérjékben gazdag élelmiszerek; étkezési zsírok; vitaminban és ásványi anyagokban gazdag élelmiszerek;</p>	

	fűszerek, tésztalazítók, ételkészítési eljárások, magyar konyha, tájjellegű ételek
Javasolt tevékenységek	<ul style="list-style-type: none"> – Ételkészítési gyakorlatok tervezése, kivitelezése, különféle alapanyagok kiválasztása, mérése, előkészítése, konyhatechnikai eljárások alkalmazása – Receptgyűjtés megadott szempontok szerint – Látogatás élelmiszer-feldolgozó üzemben vagy piacon. Film megtekintése a témában

Tematikai egység	4. Textiltechnika	Órakeret 7 óra
Tanulási eredmények	<p>A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:</p> <ul style="list-style-type: none"> – önállóan szerez információt megfigyelés, vizsgálat, adatgyűjtés útján; – terveit a műszaki kommunikáció alkalmazásával osztja meg; – alkalmazza a forma és funkció összefüggéseit, önállóan választ szerszámot, eszközt; – részt vesz a munkavégzési szabályok megalkotásában, betartja azokat; – megérti az egyén felelősségét a közös értékteremtésben; – felismeri a technikai fejlődés és a társadalmi, gazdasági fejlődés kapcsolatát. 	
Fejlesztési feladatok és ismeretek	<ul style="list-style-type: none"> – Kreatív alkotás alkalmazása – Véleményformálás támogatása a témához kapcsolódó kulturális örökségünkről – Textil alapanyagok és félkész termékek – Viseletek, hagyományok, hungarikumok – A tanórai tevékenységekhez kötődő szakmák, foglalkozások 	

Fogalmak	textil alapanyagok, textilkészítési eljárások, kézi varrás, hímzés, textiltípusok csoportosítása, ruházat, viselet, a ruházat gondozása
Javasolt tevékenységek	<ul style="list-style-type: none"> – Textíliák díszítése: Még nem alkalmazott festési mód kipróbálása – Látogatás múzeumban, tájházban, alkotóházban, népi együttesnél, vagy film megtekintése a témában. Megfigyelési szempontok szerinti adatgyűjtés

Tematikai egység	4. Szabad alkotás	Órakeret 10 óra
Tanulási eredmények	<p>A témakör tanulása hozzájárul ahhoz, hogy a tanuló a nevelési-oktatási szakasz végére:</p> <ul style="list-style-type: none"> – tevékenységét önállóan vagy társakkal együttműködve tervezi; – a terv szerinti lépések megtartásával, önellenőrzéssel halad alkotótevékenységében; – alkalmazza a forma és funkció összefüggéseit, önállóan választ szerszámot, eszközt; – a megismert szerszámokat és eszközöket önállóan, az újakat tanári útmutatással használja; – csoportmunkában feladatot vállal, részt vesz a döntéshozatalban, és a döntésnek megfelelően tevékenykedik; – önismeretére építve vállal feladatokat, szem előtt tartva a csapat eredményességét. – a problémamegoldás során önállóan vagy társakkal együtt fogalmaz meg megoldási alternatívákat; – komplex szempontrendszer mentén választ stratégiát, optimalizál; – holisztikus szemlélettel rendelkezik, az összefüggések megértésére törekszik; – döntéseit tudatosság jellemzi, alternatívákat mérlegel; 	

	– alkalmazza a döntés-előkészítés, döntéshozatal eljárásait, hibás döntésein változtat.
Fejlesztési feladatok és ismeretek	– Kreatív alkotás alkalmazása – Designe thinking (tervezői gondolkodás) lépéseinek alkalmazása problémamegoldás során – Véleményformálás támogatása a témához kapcsolódó kulturális örökségünkről
Fogalmak	problémamegismerés, problémafeltárás, definiálás-értelmezés, megoldáskeresés, tervezés, alkotás (minta), használatbavétel, gyártás
Javasolt tevékenységek	– A szabad alkotás időkeretében az egyes témakörök alkotótevékenysége bővíthető, vagy más modul tevékenységrendszere választható a tanulók érdeklődése, az iskola lehetőségei szerint <i>A tevékenységek megvalósításához háztartástan szaktanterem szükséges, az előírt 15 tanuló foglalkoztatásához megfelelő munkaasztallal, a háztartást modellező konyharésszel (3-5 fős csapatok foglalkoztatására), háztartási gépekkel, eszközökkel.</i>

Taneszközök listája: 5-6. évfolyam

Vizuális kultúra	Technika és életvitel
Pálcák, színes tusztinták, Linocolor festékek, temperafesték, gyurma, akvarell festék, akril festék, mintanyomó, szalagok, pauszpapír	Fakocka, lego, huzal, fonal, gyöngyök, damilok, kapsok
Olló, vonalzó, papírok, hurkapálca	
Drót, faanyag, szeg, kalapács, csípőfogó, fűrész,	
Ytongtégla	
elsősegélydoboz	
Ételalapanyagok, kések, kanál, villa, hámozó, merőkanál, tojásszeletelő, fakanál, főzőedények, sütőformák, tortadíszítő készlet, tálcák,	

Ragasztópisztoly, ragasztó, gombostű, blue-tech, kartonok, csomagolópapírok, krepp-papírok, fűzőlapok, textilek, filcanyagok
kötőfonalak, hímzőfonalak, kötőtűk, horgolótűk, varrótűk, varrócérnák, ruhaanyagok, szabóolló,
Farostlemez, Akrilalapozó, HDF-lemez, fa rudacskák, vizes alapú faragasztó
Zsugorfólia, alkoholos filcek Tartós tankönyvek

Szemléltetést segítő eszközök:

- Projektor- számítógép, táblafilc, alkoholos filc
- LEGO építőkészlet
- TECHNIC LEGO építőkészlet